Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVIII Ч. 104. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 4-го ЧЕРВНЯ 1981 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JUNE 4, 1981 No. 104. VOL. LXXXVIII

ВОНИ ЙШЛИ „НА ПОКЛИК КИЄВА" — КАЖЕ ЗВЕРНЕННЯ ПУН

Ню Джерзі. — Провід Українських Націоналістів видав Звернення у червні 1981 року з приводу 40-ліття вимаршу Похідних Груп ОУН на Україну, наказом для яких „була любов до Батьківщини. Ішли вони за голосом своєї совісти і національного обов'язку. Називалися гордим ім'ям українських націоналістів. З їхнього прапора, як блискавка, виривалося і сяяло гасло, зформоване поетом і революціонером Ольжичем: ' Воля народам! Гідність людині!' Вони йшли, щоб воздвигнути цей прапор на висотах стародавнього Києва".

Керувалися ці Похідні Групи — сказано в Зверненні, стратегією і тактикою боротьби, накресленими Проводом Українських Націоналістів на чолі з його головою полковником Андрієм Мельником. Разом з рядовими членами Похідних Груп ішли на поклик Києва видатні члени ПУН — Микола Сціборський, Омелян Сеник-Грибівський, Олег Ольжич, Олена Теліга, ген Микола Капустянський, полк. Роман Сушко, Орест Чемеринський, майбутній голова ПУН Олег Штуль-Жданович та інші, імена яких є свідченням невмирущої волі до боротьби вірних синів українського народу".

Далі в Зверненні подано опис жорстокостей брунатного ворога, нацистської Німеччини, під кулями якого впали Олена Теліга, Михайло Теліга, Іван Рогач і разом понад 4 тисячі „бойових революційних кадрів ОУН". У відповідь на шалений терор, — каже далі Звернення, — створилися озброєні військові загони самооборони, що стали ядром легендарної незабаром УПА, а висліди Травневої Конференції ОУН в Почаєві в 1942 році „внесли нові думки в ідейно-програмові позиції, в тактику і стратегію ОУН, розпочавши монтування єдиного національно-визвольного фронту" з усіма самостійницькими силами України. Ця єдність присвічує Організації і нині, через ці 39 років:

„Єднаймося, братаймося в одному національному фронті вірних синів і дочок нашої Батьківщини. Гордо і непохитно тримаймо наш прапор з гаслом, яке й сьогодні є гаслом і програмою боротьби усіх вільнолюбних народів! Воля народам! Гідність людині!" — закінчується Звернення ОУН, під яким стоїть підпис — Провід Українських Націоналістів.

Сирія відкинула посередництво ЗСА

Дамаск, Сирія. — Офіційні чинники у Вашінґтоні повідомили, що сирійський уряд відхилив посередництво ЗСА в конфлікті Сирії з Ізраїлем. Сирія закидає Вашінґтонові, що його політика занадто прихильна для Ізраїля, щоб з успіхом сповнити ролю посередника. На місце ЗСА Савдійська Арабія виявила готовість перебрати посередництво, одначе дотепер ще немає формального потвердження з Дамаску, чи сирійський уряд савдійську пропозицію приймає. Вміжчасі ізраїльські джерела повідомляють, що Сирія збільшує свою концентрацію сил на терені Ливану, чим ще більше захитує дотеперішню рівновагу.

Місія Філіппа Габіба, спеціяльного висланника Роналда Реґена на Близький Схід з дорученням посередничати у виниклому спорі, увінчалася чималим успіхом. Впродовж трьох тижнів завдяки зусиллям Габіба панував зглядний мир між Ізраїлем і Сирією й не дійшло між ними до збройного конфлікту, який міг розвинутися в загальний збройний конфлікт у цьому обширі. Габіб свою місію продовжуватиме, не зважаючи на відхилення американського посередництва з боку Сирії, та після декількох днів знову відлетить на Близький Схід. Якщо йому там удасться й далі стримувати вибух відкритого збройного конфлікту, то це буде великим успіхом.

Сирія підштовхувана Москвою і заохочувана арабськими країнами, які пообіцяли їй підтримку займає й надалі войовничу поставу. Вона не лише продовжує підтягати до Ливану й на інші стратеґічні терени додаткові збройні сили, але її керівні державні мужі складають аґресивні заяви. Одначе деякі кола, а між ними й уповноважений Габіб, висловлюють думку, що Сирія в дійсности також війни не хоче, а тільки покористовується погрозами для здобуття кращих умов у дальших устійненнях та хоче „зберегти лице" перед іншими арабськими країнами та перед власним суспільством. Савдійським представникам допомагають в їхніх мирових заходах представники Кувейту, а також ливанські урядові чинники.

Ливан платить щораз більший рахунок в людських жертвах і в матеріяльних втратах наслідком тих маневрів і получених з ними бойових акцій. Колишня фінансова столиця Близького Сходу — Бейрут поволі перемінюється в купи руїн. Так само постійна артилерійська стрілянина в християнському місті Заглє руйнує одну дільницю за другою. Терплять великі втрати й інші околиці.

Револьта в Банґлядешу скінчилася невдачею

Дакка, Банґлядеш. — Револьта в БанҐлядеш тривала тільки 48 годин, але вона до основ розхитала внутрішнє положення в Банґлядешу. Після вбивства збунтованими військовиками на чолі з генералом Манзуром Агмедом президента Банґлядешу Зія Рагмана, віцепрезидент Абдус Саттар перебрав владу, але це не принесло успокоєння. Провідника револьти генерала Агмеда арештували урядові війська в часі його спроби втечі мабуть до Індії й убили, збунтовані вояки розбіглися, а частина втекла за кордон.

Урядові війська зайняли порт і місто Чіттаґонґ, де мала місце револьта, а генерал Г.М.Ершад, шеф генерального штабу збройних сил Банґлядешу та найвищий військовий командир в існуючій ситуації видав наказ до армії і звернення до народу, в якому сказав: „Ми подолали цю велику національну загрозу завдяки безконечній ласці всемогучого Аллаха". Одначе загальна ситуація й на далі не устабілізована, бо уряд уючий президент це понад 70-річний колишній суддя з малою адміністраційною практикою та мабуть зовсім без провідницького талану. Загально вважають, що місце вбитого президента він зайняти не зможе.

Велику увагу прив'язують в тому обширі до постави Індії. Індія велетенська країна з відносно упорядкованими відносинами, з компетентним проводом має аспірації бути лідером серед південної й південно-східньої Азії. В деяких випадках це намагання прибирає характер аґресивности й імперіялізму, як наприклад у випадку Пакістану. Коли декілька років тому Східній Пакістан відлучувався від Пакістану і перетворювався в Банґлядеш поведінка Індії не завжди була коректна. Прем'єр Індії Індіра Ґанді вислала телеграму до виконуючого обов'язки президента Абдуса Саттара, в якій запевнила його в підтримці й вказала на те, що збунтований генерал Агмед першим своїм „актом" уневажнив пакт приязні між Банґлядешом і Індією. Зі свого боку прем'єр Ґанді запевнила новому урядові Банґлядешу приязнь і співпрацю.

НЕСПОКОЇ В ПОЛЬЩІ ТРИВАЮТЬ

Варшава, Польща.—Аґенство Юнайтед Пресс Інтернешенел інформує, що не зважаючи на жалобу, яка тепер панує в цілій Польщі у зв'язку зі смертю духового провідника усіх поляків, примаса Римо-Католицької Церкви кардинала Стефана Вишинського, політичні неспокої в тій країні далі тривають.

Наприклад, понад 800 фабричних робітників у Вроцлаві, проголосили страйк в допомогу голодуючим членам профспілки „Солідарносьць", які домагаються звільнення з тюрми політичних в'язнів і поліпшення в'язничих умов. Голодівка триває вже 13 днів і деяких голодуючих треба було відвести до шпиталю, бо вони вже стоять на краю виснаження.

Речники профспілки „Солідарносьць" у Вроцлаві потвердили раніші поголоски про розрухи 1,400 в'язнів у тюрмі Волув, на передмісті Вроцлава і про численні голодівки в'язнів, які домагають не тільки поліпшення умов, але також перегляду їхніх засудів. Бюлетень профспілки також повідомив, що до Вроцлава прибула урядова делеґація з Варшави, яка на місці має розглянути вимоги в'язнів.

Вміжчасі совєтське пресове аґенство ТАСС у повідомленні з Варшави поновно обвинувачує лідерів Польської Об'єднаної Робітничої (комуністичної) партії, що вони відходять від марксистської лінії і не здібні розвинути стратеґії для поборювання дисидентського руху в Польщі. ТАСС повчає польських керівників, що вони повинні „вжити всяких засобів, які стоять до їхньої диспозиції у боротьбі проти контрреволюціонерів". Політичні спостерігачі думають, що ТАСС виразно натякає на вжиття фізичної, тобто поліційної, або військової сили, від чого уряд покищо відмовляється.

В Америці

В ПОНЕДІЛОК, 1-го червня ц. р., відбулась зустріч президента Роналда Реґена з представниками демократичної більшости в Палаті Репрезентантів у справі податкових полегш, але політичні спостерігачі кажуть, що цю зустріч ледви чи можна назвати успішною. Демократи поділились у своїх поглядах на справу зменшення податків на 10 відсотків кожного року на протязі трьох років і тепер не знають, чи висувати свій плян зменшення податків чи приготовлятися до боротьби за відкинення урядового пляну, який вони, демократи, вважають нереальним і шкідливим для американської економії. В урядових кругах ходять поголоски, що президент Реґен готовий на деякі компроміси, наприклад, він погодиться на п'ять відсотків зменшення податків в першому році, якщо демократи підтримуватимуть 10 відсотків в черговому році. Якщо однак не буде осягнено порозуміння в цій справі, Уряд буде змушений застосувати зовсім іншу тактику, щоб добитися схвалення урядової пропозиції.

РЕЧНИКИ НЕГРИТЯНСЬКОГО населення в ЗСА думають, що економічна програма федерального Уряду, яка недавно була схвалена обидвома палатами Конґресу, матиме неґативні наслідки для чорного населення. Приблизно 12 відсотків американців є чорними, але вони становлять третину тих, які отримують безплатні, або за дуже низьку ціну куповані харчові книжечки, користають з програми Медікейд, живуть у субсидіованих федеральним урядом будинках, а майже половина з них отримують федеральну, стейтову чи міську допомогу для багатодітних родин.

ПЕРЕВІРКА ДОСЛІДІВ над хворобою рака ведеться тепер в Конґресі, щоб встановити чи більйони долярів виасиґнуваних урядом ЗСА на протязі останніх 10-ох років і передані переважно Інститутові для дослідів рака не пропадають на марно. У зв'язку з тим, що хвороба рака дуже поширюється в З'єднаних Стейтах Америки багато конґресменів і сенаторів запитують, що осягнули ці великі суми на протязі років і чи вони витрачаються на відповідні цілі. Комісія сенату провели тримісячні студії цієї проблеми, з якими вона поділиться зі сенаторами на спеціяльному переслуханні.

ДЕПАРТАМЕНТ СПРАВЕДЛИВОСТИ і особисто секретар Департаменту оборони Каспар Вайнберґер зацікавлені у переведенні докладного слідства нелеґальної діяльности лейтенанта Кристофера М. Кука, який без порозуміння зі своїми зверхниками три рази відвідував совєтську амбасаду у Вашінґтоні і правдоподібно передавав совєтським представникам таємниці про ракетну зброю, зокрема про ракети типу Титан. Департамент справедливости стоїть однак на становищі, що справа лейтенанта Кука є справою військового суду, який мабуть розглядатиме цю справу в недалекому майбутньому. Пентаґон хоче покищо встановити чи справу Кука можна розглядати, як справу шпиґунства, бо сам підсудний заперечує покищо свою участь у шпигунській діяльности, а свої відвідини амбасади СССР називає „студійними дослідами".

БОРОТЬБА МІЖ прихильниками і противниками Ернеста В. Лефівера, кандидата на заступника державного секретаря для справ прав людини, ведеться з повною силою в Сенаті. Політичні спостерігачі думають, що Сенатська Комісія для закордонних зв'язків правдоподібно відкине його кандидатуру, але це не значить, що його не затвердить Сенат на повному засіданні.

ВІЛЛІЯМ КЛАРК, особистий приятель президента Роналда Реґена з каліфорнійських часів, номінований недавно Президентом на високе становище в Державному департаменті з тихою метою наглядати за працею державного секретаря Александра Гейґа, показався тепер великим звеличником політики Гейґа і його особистим „амбасадором" в Овальному бюрі Президента. Державний секретар дуже вдоволений вітальністю і ініціятивою Кларка, який користується в Державному департаменті великою пошаною і кожний з подивом відноситься до його праці.

ПРЕДСТАВНИКИ СОВЄТСЬКОЇ торговельної місії, які вели переговори про закуп американської машинерії для видобування нафти і цікавилися іншими закупами, зокрема компюторами й новочасною технолоґією, раптово припинили переговори без подання причини. Політичні спостерігачі думають, що сталося це на вимогу Кремля, який веде тепер неперенірчиву кампанію проти політики Уряду З'єднаних Стейтів Америки і особисто проти президента Роналда Реґена. В торговельних кругах ходять поголоски, що совєтські місії розпочали переговори з багатьма европейськими країнами про доставу технолоґії, зокрема з урядом Західньої Німеччини і Франції, але вони рівночасно признаються, що без американської участи їм ледве чи вдасться осягнути намічену мету, а саме дістати на Заході потрібні компюторські приспосіблення для своєї індустрії.

Відбувся Перший З'їзд Об'єднання Надбужанців

Кергонксон, Н. Й. (І. Є.). — В суботу й неділю, 30-31-го травня ц. р., на Союзівці відбувся Перший З'їзд надбужанців, на який прибуло 164 особи (Америка — 124, Канада — 40 осіб).

Нарадами З'їзду і діловою частиною проводив інж. Семен Романів (Вінніпеґ), секретарювали — М. Ласовська-Крук і Богдан Казанівський.

До нової управи вибрано: голова — мгр Іван Костюк (Денвер), заступники: Люба Сілецька, Ірина Іваницька, інж. Семен Романів, д-р Андрій Олексіюк; секретарі: мгр Іван Базарко, ред. Володимир Макар; заступники—Антін Доманчук і д-р Ярослав Карп'як; фінансова референтура: Ярослав Гура і Надя Кух; організаційна референтура: д-р Іван Кохан, інж. Іван Хома, мгр Євген Басюк; пресово-інформаційна референтура: Надія Олійник, Мирослава Ласовська-Крук, Іванна Савицька; редакційна колегія: голова — мгр Осип Кравчук; члени: Орест Заставний, ред. Анатоль Демусь, мгр В. Макар, інж. Іван Кравчук; імпрезова референтура: Ірина Кашубинська, Анастазія Білоус, Марта Набережна, Люба Галібей, Ірина Ріпецька; вільні члени: д-р Євген Котик, о. Іван Ващук, Богдан Казанівський, проф. Едвард Жарський; Контрольна комісія: д-р Євген Новосад, мгр Василь Максимець, Степанія Цегельська, о. крил. Роман Набережний; заступники: Оля Салук і інж. Ярослав Бігун.

Окремою шаною і вдячністю З'їзд нагородив ред. В.Макара і мг-ра Кравчука-Мартинюка за їхній великий вклад праці в користь Об'єднання Надбужанців.

Бенкетом і мистецькою програмою проводив д-р Євген Котик. Головну доповідь на З'їзді виголосив мгр Іван Базарко.

Службу Божу з панахидою за померлих надбужанців відслужило трьох приявних на З'їзді священиків: о. крилошанин Ярослав Шуст (ЗСА), о. Іван Ващук і о. крилошанин Роман Набережний (Канада) при асисті місцевого пароха о. д-ра крилошанина Б. Волошина.

Перший З'їзд надбужанців пройшов дуже успішно завдяки добрій підготові З'їзду, яку завдячується паням: О. Салук, І. Іваницькій, сестрам І. С. Кашубинським (мистецька виставка і показ одягів).

Найважнішим завданням новообраної управи є видання збірника Надбужанської землі, над яким невпинно працюють ред. В. Макар, мґр Кравчук—Мартинюк і інші.

Апелюється до всіх жителів Надбужанщини причинитися до видання цього збірника.

ОСТАННЯ ІМПРЕЗА В СЕЗОНІ

Ню Йорк, Н.Й. — Із Літературно-Мистецького Клюбу повідомляють, що в п'ятницю, 5-го червня ц.р., в год 7:30 вечора, тут в приміщеннях цього Клюбу, при 136 Друга авеню, відбудеться остання імпреза сезону— „Їдемо на вакації".

Ця імпреза—це товариська зустріч із розваговою програмою, у якій візьмуть участь: Мирон Сурмач (сеньйор)—спогади—„Українці у вчорашній Америці", та Казуо Накаї—розповідь на тему: „Українське середовище Гарвардського університету".

У музичній частині цього вечора—світові арії і пісні в перекладі на українську мову у виконанні оперного співака Лева Рейнаровича при фортепіяновому супроводі проф. Калини Чічки-Андрієнко.

ІСПИТ-КОНЦЕРТ УЧНІВ СТУДІЇ І. БІЛОГРУДА

Чікаґо, Ілл. — Музична Студія Ігоря Білогруда у Чікаґо — Бервин влаштовує в суботу, 13-го червня ц.р., о год. 7-ій вечора в Найтінсенчурі жіночому клюбі при 178 Форест авеню в Ок Парк, Ілл., 30-ий річний іспит-концерт учнів студії. В програмі твори Косенка, Респіґі, Шопена та інших.

КОНЦЕРТ КАПЕЛІ БАНДУРИСТІВ У БЕТЛЕГЕМІ

Бетлегем, Па. — Капеля Бандуристів ім. Т. Шевченка під дириґентурою Григорія Китастого виступить у п'ятницю, 12-го червня ц.р., о год. 8-ій вечора в Либерті сеніор гайскул авдиторії при 1115 Лінден вулиці з повним концертом. Організатори надіються на велику участь українців Аллентавну й околиць.

ЗСА пропонують нові підстави миру в південній Африці

Вашінґтон. — Конфлікти між поодинокими державами південної і південнозахідньої Африки, які дуже наполегливо поглибляє Совєтський Союз, загострюються і стають чималою загрозою для миру в тому обширі. Шукаючи виходу з тієї ситуації ЗСА запропонували нові загальні рами, в яких можна зберегти мир і положити підстави для майбутнього розвитку країн цієї полоси.

Ядром ферменту й збройної загрози в тій частині світу є великий експедиційний корпус Куби, який вивінувала найновішою зброєю і оплачує Москва. Дальшим елементом ворожнечі є внутрішні розбіжности серед різних політичних угруповань в новостворених державах того обширу, і, накінець, конфлікт між чорним населенням і Урядом Південноафриканської республіки, який повністю в руках білої частини населення, хоч більшість населення чорна.

Американський плян підкреслює, що передумовою його успіху буде постава до нього чорного населення тієї частини Африки і урядів різних держав у тому обширі. Тому Вашінґтон пропонує, щоб доложити всіх потрібних зусиль і прихилити їх до пропонованої концепції та до її практичної реалізації.

Вашінґтон зовсім не замикає очей на конфлікт чорного населення в Південноафриканській республіці і поза нею з керівними білими колами тієї республіки. Того факту аж ніяк не можна легковажити, навпаки треба усунути його причину. Основною його причиною є стан загрози, який відчуває Південноафриканська республіка і проти чого вона мусить і має право боронитися. ЗСА згідні поліпшити свої відносини й свою співпрацю з Південноафриканською республікою, щоб вона не почувалася такою загроженою, але також і інші країни, зокрема сусідні, мусять зробити це саме.

Одначе, доки кубинський експедиційний корпус буде в Анґолі, чи взагалі в Африці, доти не буде усунена головна загроза й доти не зможе уряд Південноафриканської республіки відтягати своїх військ з Намібії.

Останнім чинником неспокою є одновластя підтримуваної Москвою і Гаваною комуністичної групи при владі в Анґолі. Тому плян ЗСА передбачує повне й беззастережне відтягнення кубинських військ з Африки та створення в Анґолі об'єднаного загальнонаціонального уряду, чим виелемінується внутрішню причину ворожнечі.

Проголосили вислід Першого Бібліографічного Конкурсу УНІГУ

Кеймбридж, Масс. — Комісія Першого Бібліографічного Конкурсу Українського Наукового Інституту (УНІГУ), що її очолює Марта Тарнавська, Пенсильванійський університет, подає до відома, що до визначеного реченця 1-го березня ц.р. на Конкурс, фундаторами якого є св. п. Володимира та д-р Микола Ценки, надійшло п'ять бібліографічних матеріялів. Комісія, до якої ще належать Осип Данко, Єйлський університет та Едвард Касинець, Каліфорнійський університет, розглянувши й критично оцінивши надіслані матеріяли, погодилася на такі рішення:

1. Поділити уфундовану суму і половину її—500 долярів—перенести на наступний рік;

2. цьогорічну нагороду Ценків в сумі 500 долярів признати Іванові Лучечкові, заступникові директора бібліотеки та викладачеві російської історії у Джерзі Сити Стейт коледжі за його працю - The Russo-Ukrainian Problem, 1917-1921; a classified and annotated guide to Soviet political reportage in Pravda".

Ця праця — це бібліографічний покажчик з короткими англомовними анотаціями до 2,500 статей і новинок у газеті „Правда", надрукованих у часі від 18-го березня 1917 року до 31-го березня 1921 року, що стосуються України та зокрема історії української боротьби за незалежність.

Західня Німеччина ствердила зв'язки терористів з ПВО

Бонн, Західня Німеччина. — Питання вишколу, постачання зброєю та фінансування німецьких терористів були в основі слідства чинників Західньої Німеччини. Після вичерпного слідства один із керівників служби безпеки Західньої Німеччини поінформував публічно, що Палестинська Визвольна Організація і зв'язані з нею формації допомагали німецьким терористам лівого й правого напрямку вишколювали їх та в потребі давали їм захист на території Ливану.

Ліва Група Червоної армії, також відома під прізвищами її покійних провідників Баадер-Майнгоф діставала вишкіл і допомогу не лише від ПВО, але також від Південного Ємену. Співпрацюючи з ПВО, німецькі терористи перебували на терені Ливану, а на терені Південного Ємену вони також школилися й перебували, коли їх пошукувала західньонімецька й міжнародна поліція.

Але так само в зв'язку з ПВО була права група, яка виступала під назвою „Оборонна спортова група Гофман", керівник якої Карль-Ганц Гоффманн зробив цілий ряд поїздок на Близький Схід, особливо до Бейруту, Ливан, для контактів з арабськими терористами, а головно з ПВО. Ця права група, як інші подібні до неї на терені Німеччини й Австрії, співпрацювала з ПВО на базі антисемітизму.

Група Баадер-Майнгоф виконала цілий ряд терористичних нападів, а останнім у її діях було запляноване вбивство толішнього головнокомандуючого військами НАТО генерала Александра Гейґа, теперішнього державного секретаря ЗСА. Спроба того атентату в липні 1979 року не вдалася й після неї швидко дійшло до арешту обидвох керівників групи Андреаса Баадера і Ульріки Майнгоф, які пізніше поповнили самогубство у тюрмі.

Найбільшим злочином Групи Гоффмана був бомбовий замах на площі Баварія у Мюнхені в часі Октоберфесту. Наслідком вибуху бомби загинуло 11 людей, а серед них студент Ґундольф Келєр, 21-річний член тієї терористичної групи. Та група, або інша подібна до неї, недавно вбила міністра фінансів провінції Гессе Гайнца Герберта Каррі, жидівського походження. Крім цього, на терені Західньої Німечинни мали місце інші подібні протижидівські виступи, а в Австрії вбито голову Об'єднання австрійських жидів Гайнца Ніттеля.

Заки дійшло до тіснішої співпраці німецьких терористів з ПВО, вони мали підтримку з боку Іраку. Зі совєтських сателітів тільки Болгарія допомагала в розшуках і арештах терористів.

У світі

В БАГДАДІ, столиці Іраку, відбулася шестиденна конференція міністрів закордонних справ ісламських держав. У часть у ній взяли 38 держав. Як звичайно на конференціях ісламських держав, головною темою був Ізраїль. Тон у цьому напрямі надав президент Іраку Саддам Гуссейн, який святочно відкрив конференцію. У своїй промові він сконцентрував увагу на ізраїльсько-арабському конфлікті, як центральній проблемі цілого арабського світу. Делеґати різних країн відмовчувалися й не порушували ані совєтських маніпуляцій в арабському світі, ані зростаючих загроз з боку московської аґентури. Так само міністри закордонних справ зовсім не звернули уваги на те, що говорить цілий світ, а саме про терористичні злочини, виконувані з доручення й за гроші лівійського уряду. Власне на все це міжнародна преса звернула увагу.

ЛІДЕР ПОЛЬСЬКИХ НЕЗАЛЕЖНИХ професійних спілок „Солодарносць" Лєх Валенса прибув до Женеви в офіційному характері. Він є членом урядової делеґації на конференцію Міжнародної організації праці, яка саме тепер відбуває свою сесію в Женеві. Роля Валенси є складна, бо він вперше буде заступати становище робітничих профспілок, а не уряду на міжнародній арені. Дотепер завжди на всіх міжнародних конференціях і на сесіях Міжнародної організації праці всі члени делеґацій — совєтської і сателітних держав — займали ідентичне становище й висловлювали погляди уряду. Валенса займатиме окрему позицію й буде репрезентувати тільки потреби й вимоги незалежного профспілкового руху. Польську делеґацію очолює міністер праці Януш Ободовскі, а підприємців, тобто державну бюрократію, репрезентує Єжи Новак.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Совєтські миролюбці

Київська „Радянська Україна" опублікувала у газеті з 5-го травня ц. р., „звернення радянських вчених" до вчених усього світу у якому вони, а властиво президент совєтської Академії наук А. П. Александров і його найближчі спомагачі, розглядають питання нуклеарної війни і закликають своїх західніх колеґ „зробити все, щоб відвернути від народів загрозу ядерної війни, допомогти людям осягнути суть небезпек, які їм загрожують, і звернути свою волю та знання на справу творення, на збереження на землі умов, які забезпечили б гідне життя нинішньому і прийдешнім поколінням".

Далі у зверненні висловлюється нібито „турботу", що „гонка озброєнь, зокрема ядерних, набуває дедалі більшого розмаху", що переговори про роззброєння „тупцюють на місці, або взагалі перервані", підписані раніше договори не набирають „чинності", діючі угоди й домовлености, які стримують воєнну активність, зазнають нападів, „їх здійснення навмисно утруднюється".

Згідно з завченою практикою, совєтські вчені приписують усю вину за неуспіхи державам Заходу, зокрема З'єднаним Стейтам Америки, які, на їхню думку, перебувають „в полоні пересудів і які доводять, ніби мир може ґрунтуватися тільки на горах зброї, ніби не розум, а сила довіку правитиме ходом історії". Очевидно совєтські вчені, головно ті, які стали на шлях повної співпраці з Компартією і урядом, ні слова не згадують, що військовий бюджет СССР уже на протязі років перевищує мілітарні витрати З'єднаних Стейтів Америки і систематично збільшується. На це звернули увагу не тільки урядові кола ЗСА, але також головне командування НАТО і лідери Китайської Народної Республіки, які слідкують за розвитком совєтської військової машини, побоюючись щоб верховоди СССР, знайшовшись у безвиглядному становищі і притиснені до муру своїми власними внутрішніми проблемами, не зважились на чергову інвазію на будь-яку країну в Південносхідній Азії, а навіть на самий Китай, хоч ця остання можливість в теперішній ситуації є найменш правдоподібною.

Американське аґентство контролі над зброєнням признається, що державам Заходу не легко порівнювати їхні витрати на оборону із совєтським мілітарним бюджетом, бо совєтські цифри приховані, дуже низькі, фальшиві. Причина в тому, що СССР від років намагається в статистиці затаїти свої справжні мілітарні витрати і не враховує до цього бюджету всього того, що на Заході нормально вважається невід'ємною частиною військових витрат. У совєтському бюджеті дослідник ніколи не знайде сум витрачуваних на дослідницькі військові проєкти, на допомогу закордонним країнам зброєю, космічні дослідження військового значення, самооборону тощо. Отже все те, що заподається в офіційних звідомленнях є тільки частинкою витрат на мілітарні цілі.

Економісти і військові знавці Заходу обрали для своєї оцінки совєтських військових витрат інший шлях. Вони порівнюють кількість совєтської зброї (танків, літаків, кораблів, підводних човнів) до такої ж кількости в західніх країнах і пізніше перераховують їхню вартість на доляри. У висліді виходить, що тоді коли військові бюджети Заходу підвищуються кожного року від 5-7 відсотків, крім цьогорічного бюджет ЗСА, який є вийнятковим у звязку з відставанням Америки у деяких родах зброї, то совєтські витрати збільшуються на 23-26 відсотків кожного року.

Тому зайвим є совєтське пригадування про загрозу з боку „західнього мілітаризму", про „ядерну катастрофу" та інші „загрози", бо вони в першу зароджуються в комуно-московському центрі і в головах совєтських старичків, які напередодні вступу у XXI сторіччя хочуть вдержувати силою багнетів велику імперію складену в більшості з неросійських народів, у чому їм щиро допомагають совєтські вчені.

В ПЕКІНІ почала видавати спеціяльну газету для обслуги закордонних туристів. Є це перший цього роду орган англійською мовою, який називається „Чайна Дейлі". Тираж цього нового англомовного щоденника спочатку буде 18,000 і поволі його будуть підносити до 40,000. „Чайна Дейлі" буде своїм змістом і формою різнитися від інших китайських щоденників, що їх усі видають державні чинники. Щоденник матиме ділянку „Опінія", в якій редактори й читачі та дописувачі могтимуть висловлювати думку не конче згідну з партійною лінією, а так само буде ділянка листів з різними думками й пропозиціями. Щоденник має також оголошення й торговельні та інші реклями. В першому числі були реклями 12 закордонних підприємств, а між ними таких видатних, як Тексас Інструментс, Банк оф Амеріка, Люфтганза тощо. Газета коштує 10 фенів, тобто шість американських центів.

Відмічуючи деякі аспекти вкладу сен. П. Юзика у творення української присутности на міждержавному форумі, як ось, наприклад, Рада Парляментаріїв НАТО, я не мав наміру перебільшувати значення діяльности цього канадсько-українського патріота. Будь-якого і будь-чийого внеску на такому форумі в українській справі не вільно легковажити і треба високо цінити. Сьогодні бо йдеться про збереження усієї української нації на її власній території, а не тільки про таке чи інше самобутнє існування українського народу.

НАТО — це самооборонне реґіональне об'єднання держав приатлантичного району, що охоплює західньоевропейські, північносередноморські та північноамериканські країни. Спільними силами вони мають намір протиставитися можливій аґресії совєтської Росії, що підкорила собі та пов'язала у суцільну мілітарно-економічну систему не тільки Україну, Білорусь Прибалтійські країни, кавказькі та центральноазійські народи, але також Польщу, Угорщину, Болгарію, Румунію, Чехо-Словаччину і Східню Німеччину.

У всесвітній стратегії Кремля під'яремні країни европейського континенту разом з Росією являють собою головний панцерний кулак, що може протягом небагатьох днів розторощити оборонну систему в Центральній Европі та дозволити Москві захопити побережжя Західньої Европи. Буквально так, як це зробили гітлерівські панцерні з'єднання у супроводі повітряних і підводно-морських ударів по життєвим артеріям західніх союзників 1940 року.

Роман Рахманний

ДИПЛОМАТИЧНИЙ БІЙ ЗА СТАТУС СОЮЗНИКА

II

Україна під ракетним обстрілом

Донедавна ракети короткого радіюсу дії в оборонному арсеналі НАТО вистачали для того, щоб вибити з голів московських маршалів охоту продовжувати аґресорську політику Москви збройним наїздом почерез Ельбу. Але після того, як совєто-російська армія доповнила свій арсенал ракетами середнього радіюсу дії, стратеґи країн НАТО мусіли зробити єдиноправильне рішення: розташувати на своїх загрожених московською аґресією територіях ракети середнього радіюсу дії, що їх сконструювали американські технологи.

Оскільки ці ракети, розташовані в Західній Европі, охопили б своїм вогнем усі важливі центри на території України, Білоруси та Прибалтики, а не тільки Західньої Росії, то небезпека для українського народу ясна. Адже йдеться про ракети з ядерними боєголовками, спроможними перетворити в пустелю-руїну такі міста, як: Дрогобич, Львів, Чернівці, Одеса, Первомайськ, Рівне, Київ, Дніпропетровськ, Донецьк, Чернігів, Полтава і Харків.

Звичайно, таке знищення неросійського населення та його економічного потенціялу не мусить підкопати бойової сили Москви. Відомо, що у Другій світовій війні Німеччина зайняла всю територію України, Білоруси і Прибалтики, але військово-економічних спроможностей Росії вона не зламала, бо німецький головний удар не був смертоносним ударом по артеріях сили Москви.

З перших днів збройного миру після Другої світової війни діячі українського визвольного руху намагалися всіляко довести до відома керівних центрів Заходу оцю істину: Україна — це не т. зв. інтеґральна частина Росії, але поневолена Росією окрема країна й національність. А тому Україну і весь український народ треба розглядати, як потенціяльного союзника Заходу в його оборонній стратеґії, а не як співвинуватця московської аґресії.

У відкритому листі командування УПА до Вінстона Черчілла 1946 року сказано виразно: — Атомова бомба не всилі охоронити Заходу перед пляновaною російською аґресією... Тільки ставка на поневолені Москвою народи може ґарантувати таку безпеку, якщо стратеґи Заходу пов'яжуть аспірації тих народів з власним технологічним потенціялом і глобальною консультацією визволення усіх народів з-під колоніяльного ярма.

Прорив зроблено

Сьогодні в середовищі політичних і військових керівників держав НАТО це питання дискутують серйозно, доказом чого є нібифіктивна розповідь ген. Джона Гекета і його колеґ по зброї про „Третю світову війну — в серпні 1985 року". Український чинник у тій війні виразно взятий на увагу, хоч, на жаль, у всесоюзно- конфедеративному зв'язку. Є чимало інших ознак того, що питання „Яка буде роля українців у третій світовій війні?" морочить думку стратеґів Заходу і бентежить стратеґів Кремля.

Збройно-політична боротьба УПА в роки 1942-1952, політично-інформаційна робота української еміґрації, відновлений культурно-політичний опір молодшого покоління українців і українок в роки 1953-1973 та підвищення політичної зрілости всієї української нації в роки 1973-1980 переконали багатьох відповідальних політиків і військовиків у колах НАТО про реальну вагомість українського чинника в мирі та у війні.

Але бій за статус України, як потенціяльного союзника волелюбних народів Заходу в їхній смертельній конфронтації з дедалі

(Продовження на ст. 3)

Якщо б ми, українці, більше займалися питаннями нашого майбутнього, що нас чекає у цьому майбутньому, то тоді, можливо, менше було б у нас суперечок міжорганізаційного чи навіть особистого характеру. Тоді була б можлива конфронтація думок і справжня поважна дискусія, з якої могла б зродитися синтеза чи бодай якийсь компроміс. Спробуймо висловити кілька думок щодо нашого майбутнього по відношенні до нашої батьківщини, або, якщо хтось так воліє, по відношенні до країни наших батьків.

Є серед українців різні думки і погляди. Одні вважають, що визволення України є можливе тільки шляхом еволюційних процесів у цілому Совєтському Союзі, процесів, які будуть тривати досить довго, дехто вважає, що не менше, як яких п'ятдесят років. Інші ставлять на революцію, яка вже зближається і є неуникненна протягом яких 5-10 років. Є й такі, які вважають, що упадок совєтсько-російської імперії прийде шляхом нового світового конфлікту, скажімо просто шляхом третьої світової війни, вибух якої наступить назабаром, скажімо за яких 5-10 років.

У першому випадку (еволюційні процеси на п'ятидесятилітній протяг часу) не можуть і не повинні зробити з нас пасивних глядачів, які вичікують результатів отих еволюційних процесів.

М. Платковський

ПЕРСПЕКТИВИ УКРАЇНСЬКІ

Бож багато можна було б закордонним українцям зробити (не вживаю терміну української політичної еміґрації, бо така починає все більше зникати, а на її місце приходять поселенці в різних країнах некомуністичного світу українського походження), щоб приспішити оті еволюційні процеси. Не входжу при цьому у подробиці, щоб не переобтяжувати розміру статті і уваги читачів.

Щодо революції, до якої, на думку автора, треба прямувати, то хіба всі погодяться з тим, що це не така легка справа. От, мовляв, висунути революційні гасла, постаратися, щоб вони продісталися через залізну заслону і справа вже буде зроблена. Революція, особливо в окремих країнах, а не в усіх підбитих Москвою одночасно, це річ дуже тяжка і ризиковна. Приклад Польщі на це ясно вказує. Хоча сьогодні в Польщі події визріли вже до такого ступеня, що революційний вибух сливе серед усіх прошарків суспільства був би можливий кожної, так би мовити, хвилини, проте поляки з революцією не спішаться, маючи перед собою постійно мариво совєтських танків, які посунули б на польську територію у випадку антикомуністичної й антиросійської революції. Якщо ж ідеться про країни, що влучені у склад СССР, то там становище далеко трудніше. Там немає, як у Польщі, власного війська і поліції і там далеко більше поглиблений стан поневолення, шпигунство, „нагляд" над громадянами, яким унеможливлено гуртуватися у більших, навіть чисто підпільних організаціях. У таких обставиних революційні чи майже революційні вибухи в окремих республіках СССР майже неможливі, бо їх відразу здушують. Скупі відомості, які проникають до нас із СССР, вказують на те, що окремі революційні вибухи мали місце і в Грузії, і в Литві, і в Естонії, і, може передовсім, в Україні. Але Москва має ще досить сили, щоб негайно здушити ці вибухи спеціяльними військовими формаціями, що стоять на послугах КҐБ. Одночасний революційний вибух у кількох підсовєтських республіках є майже неможливий через неможливість зорганізування зв'язку поміж революційно настроєними елементами в окремих республіках.

Третя світова війна без ужиття нуклеарної зброї теж дуже проблематична. Ні одна, ні друга сторона такої війни не хоче. І тому вона може вибухнути лише тоді, коли аґресивна політика Москви перейде всякі межі. Одначе, знаємо з прикладів минулого, що Москва, зробивши два кроки вперед, завжди робить один крок назад, коли переконується, що перетягла струну. Цей же один крок задовольняє Захід, який заколисує себе надіями, що в майбутньому Москва вже не буде робити отих „двох кроків вперед". Якщо хтось уважав, що з приходом у ЗСА до влади президента Реґена припиниться доба, коли на різні аґресивні потягнення Москви відповідалося щонайбільше висловами обурення, то деякі познаки свідчать про те, що американська політика буде й надалі пробувати „домовитися" з Москвою. Що наприклад, означає знесення ембарґо на збіжжя, що його проголосив президент Реґен?

Із попередніх міркувань цієї статті комусь може видаватися, що автор ставиться песимістично до всіх можливостей, що могли б допровадити до упадку, принаймні швидкого упадку совєтсько-російської імперії. Але є ще одна можливість, яка видається найбільш правдоподібною і актуальною. Це внутрішня ситуація у самому СССР. Ця внутрішня ситуація зводиться до тих великих труднощів у різних ділянках, що їх переживає імперія.

Насамперед це справи міжнаціональні. Всі понево-

(Продовження на ст. 3)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Михайло Мороз і його мистецтво

„Мистецтво — це гаряча молитва до Бога талановитого, добре вишколеного ремісника"
М. Мороз

Ключем до зрозуміння творчости Михайла Мороза є його глибока віра в Бога, Бога-Творця неба і землі, Який поборює свій власний недосконалий твір — злого демона, — Бога, Який сотворив неперевершену красу природи — спокій і стихії, відчай та надії, Бога — до Якого молиться, Його хвалить і до Якого стремить уся природа.

І ціла творчість Мороза — пейзажиста, це гаряча, палка молитва до Бога, молитва покори, молитва похвальна, молитва подяки і молитва просьби про спасіння, це апотеоза Творця краси і Його твору — краси неба, гір, скель і землі, краси рвучких гірських потоків, дрімаючих плес, спокійних кришталевих озер і гримучого моря, краси пір року — розцвілої весни, зрілого літа, горіючої осени і тихої зими, — краси сходячого сонця і поранкових мряк, соняшного дня, чи молитва — тихої вечірньої природи, краси грози і спокою, краси квітки, піль і лісів.

Михайло Мороз з природи — життєрадісний оптиміст і на вигляд завжди спокійний. Звідкіля ж ця пристрасть у його творах? Бож Мороз — із крови і кости — живуча та з ніжним серцем людина і не чужі йому всі гами почувань і настроїв — моменти високого психічного піднесення і філософічного міркування, моменти ніжної любови і палкого кохання та моменти внутрішнього болю. І хоча назовні він мовчить про свої почування — його душа виспівує усі почування у картинах. Тому його мистецтво є таке людське, тaле універсальнолюдське. Його картини — це Мороз — людина, але й людство.

Залежно від настрою отoчуючої природи і від внутрішнього настрою, під час якогоМороз творить, його картини висловлюють цілу гаму почувань — від ніжного ліризму, щастя, любови, життєрадости і бадьорости, почерез олімпійський спокій, тиху резиґнацію, а то й змучення аж до траґічної драми і демонізму повної пристрасти, — горіючої пристрасти боротьби проти зла, але ніколи покори, і в найпонуріших картинах, творених в одчаю, усе домінує почуття високої людської гідности і почуття собівартости як людини і мистця, і все неодмінно промінює хоч один ясний відблиск, хоч одна ясна позема — мов промінь надії на краще завтра, мов вістун воскресіння добра, або з темної долини одчаю червоніє горіюча скеля — мов виклик до неба про пімсту.

У вислові його почувань Морозові допомагає віртуозність опанування малярського звання.

Дати твору не грають ролі, бо залежно від настрою хвилини, його твори міняються у стилі, кольориті почерку мазка і кольориту.

Мороз виріс і є витвором українських срібнозолотистих піль, зелених гаїв, заквітчаних лугів, дрімучих лісів, синіх і чорних гір, рвучих життєрадісних потоків дерев'яних церков та українських чудових обрядів, так веселих празничних, як і сумних. Він черпав наснагу мистецтва від Мурашка Труша, манастирського, Куриласа а передовсім від свого улюбленого першого вчителя Новаківського.

І в його творчості є синтеза цих елементів, не копія, а синтеза, перетворена індивідуальністю Мороза. Характеристичне явище, що по виїзді за кордон він, чужого научався, але своє заховав і збагатив досвідом інших. Щоб видерти тайну великого мистецтва Веляскаса, копіював шедеври в Люврі, виучав музеї, захоплювався Сезаном, але найближчим його душі є Ван Ґоґ і кубістичний конструктивізм Бракa і Пікасса. Цікаве, що Матісс, другий учитель Мороза не мав впливу на його розвій. Усе це він перетворив на свій спосіб і став Морозом, якого знаємо, вірним українській душі, Морозом що має запевнене місце в Пантеоні українського мистецтва.

Згідно зі своєю філософією і поняттям про малярство, Мороз малює з природи в природі. Щоб „не образити" дилетантством Творця, він точно студіює і аналізує кожну квітку, характер кожного дерева, кожної скелі, каменя, характер кожного краєвиду і залежно від настрою свого і природи даючи „волю серцю, але так, щоб не нарушити закону", творить або в манері натуралізму, імпресіонізму чи то експресіонізму, конструктивного експресіонізму, рідше в своєрідній системі експресіонізму з конструктивним кубізмом, а навіть доходить до семіабстракту, даючи упорядковану синтезу квінтесенції баченого і пережитого. Абстракт чужий його душі і філософії і він оминає всі инші ізми XX сторіччя, які „противні законам Божим мистецтва". Морозова творчість обіймає три покоління і він дочекався, що наймолодше покоління мистців вертається до його ідеалу мистецтва. Бож він висловився: „Хочу передати грядучим поколінням красу, створену Богом і перечекати часи духового катаклізму звироднілого мистецтва".

Мороз компонує свої картини за всіми правилами клясичної композиції, і це — або збалянсованими трикутниками, або центральним овалем. Рідко уживає ексцентричної композиції. Рівновагу композиції осягає розкладом площ, напрямною елементів і кольоритом.

Важливість головного мотиву він підкреслює кольоритом, чи то сильним чи

акінгення на стор. 3)

Юліян Мовчан

З пером по Південній Америці

VI

Але як завжди оуває в історії з подібного роду „провідниками з Божого повеління", інківському „синові сонця" та його імперії також прийшов кінець. Почалося з того, що заки ще інк Гуана Капак помер 1525 року, він на нещастя своєї імперії та свого народу поділив імперію між двох синів — Гуансара та Атагуалпу. І подібно, як між нашими князями розпочалася міжусобиця, що і довело до упадку Київської Русі-України, так само і між двома братами — інками розпочалася за панування над цілою імперією настільки кривава і жорстока боротьба, що ця імперія цілком ослабла. Ну, а як і можна було сподіватися, цим покористувався третій у даному випадку еспанський завойовник. 1532 року Франсіско Пізарро висадився із своїм загоном на територію теперішнього Перу в кількох метрах на захід від Тимбесу. Хоча Пізарро в своєму розпорядженні мав не більше 250 вояків та 50-80 коней, проте він майже без бою дійшов аж до Каямарки, де перебував ватажок інків Атагуалпа. Не підозріваючи нічого, Атагуалпа навіть досить гостинно прийняв еспанського завойовника. Але він жорстоко на тому попікся. Не довго думаючи, Пізарро взяв Атагуалпу до полону, зажадавши від нього викуп — цілу кімнату золота та срібла". (Кімнату, в якій мало бути це золото, ще й досі можна оглядати в Каямарці). Але жорстокому конкістадорові і цього було мало: не минуло кілька місяців, коли він забив і самого Атагуалпу. Правда Атагуалпа не був кращим від Пізарро: побоюючись, що його брат та інші, які попали до його полону, випущені на волю, можуть скласти умову з еспанцями і піти проти нього війною, він наказав забити брата Гуансара разом з іншими полоненими.

Але не довго втішався своїм золотом та сріблом Пізарро. Після шести років через якісь непорозуміння забили його свої ж еспанці. Оскільки він підозрівав, що це скорше чи пізніше буде, він від п'ят до шиї носив спеціяльний захисний одяг. Знаючи про це, його вбито ударом по голові. Дивна річ: хоч інки мають усі підстави ненавидіти Пізарра тут, на цьому майдані Армас, наче на глум поставлено йому пам'ятник: з виразом лиця, яке нагадує роз'ятреного звіра, він їде на коні... Чомусь ніхто з інків ще досі не догадався його висадити в повітря...

Ще на одному з майданів бачимо один пам'ятник, який дуже нагадав мені пам'ятник Т. Шевченка в Києві навпроти будинку Київського університету. Невже й українці побудували пам'ятник нашому Пророкові. Але ж у Перу, настільки мені відомо, немає українців.

Підходжу ближче і читаю: „Себастіян Лоретта, професор і науковець" якихось там років минулого століття. Значить наш здогад був помилковим.

Пильнуйте свої торбинки

Усе було б добре, якби не постійні нагадування туристам: добре пильнуйте свої торбинки (йдеться передовсім про жінок) — носіть їх не збоку, а тільки спереду і весь час тримайте міцно в руках. Не носіть на собі жадних ювелірних виробів, не беріть з собою пашпортів чи квитків на літак. Якщо маєте ручний годинник, добре накрийте його рукавом довгої сорочки, і т. д. Це не звичайні собі балачки, але офіційне звернення державного секретаря туризму Ернеста Арана. В чому справа?

А в тому, що Ліма та й напевно інші міста Перу, подібно до Ню Йорку, Клівленду чи Севіллі в Еспанії, належить до тих міст світу, де злодії та грабіжники майже безкарно можуть виконувати свою „роботу". Вони тут не тільки вихоплюють торбинки з-під рук жінок, але навіть зривають кульчики з ушей, стягають годинники з рук, зривають, чи за допомогою спеціяльних ножиць для різання металу, здирають намиста з шиї. Що в цьому нема ніякого перебільшення, наведу випадок із моєю дружиною Оленою. Одного дня, проходячи однією з найрухливіших вулиць Ліми біля майдану Св. Мартина, до неї раптом підскочив якийсь бандит, здер (видно зрізав ножицями ланцюжок з шиї і негайно втік. Люди, які йшли позаду, хоч і були свідками цього злочину, проте ніхто з них на це не зареаґував.

Іґацу—найбільший у світі водоспад.

Будучи в Арґентині чи Бразилії і не оглянути водоспаду Іґацу — це те ж саме, що будучи в Баффало чи Торонто і не оглянути Ніяґарського водоспаду. Водоспад Іґацу навіть більший від Ніяґарського. Це — справжнє „чудо природи.

Розміщений у закутині між Бразилією та Параґваєм на самому кінчику північної частини Арґентини, цей водоспад створився внаслідок спадання води з річки Іґацу до ріки Парана. Але це фактично не один водоспад, а щонайменше кілька десятків їх, які творять велетенську комбінацію спадаючої червонястої води. В той час, коли ширина Ніяґарського водоспаду має 2,500 стіп ширини і 160 стіп висоти на канадському боці, а 1,000 стіп ширини та 192 стіп. висоти на американському боці, водоспад Іґацу на арґентинському боці має 8,100 стіп ширини та 200 стіп висоти. Високопобудованими дерев'яними містками можна пройти майже понад цілою системою цих водоспадів, які в глядача залишають незабутнє враження.

Демократії не везе

Як бачимо, в країнах Південної та Центральної Америки явно не щастить демократії... У найбільших її країнах — Бразилії та Арґентині при владі стоїть нібито тимчасова військова диктатура і аж ніяк не заноситься, що їй на зміну прийде демократичний правопорядок. Не так давно арґентинський президент ген. Рафаель на запитання — коли він сподівається в країні будуть леґалізовані партії та вибори до парляменту, просто й відверто відповів, що „спочатку треба арґентинський народ навчити, як треба жити в умовах демократії, а потім вже думати про леґалізування партій, вибори до парляменту і т. п.".

Не заноситься на відношення демократичних порядків також у Чіле. В Параґваю вже 26 років править „залізною рукою" австрійський СС-ман Альфред Стресснер (щоб приподобатися параґвайцям, він змінив своє перше ім'я на Альфредо). В Нікараґуа, коли з країни проґнано, а потім і знищено вже на еміґрації Сомозу, так само не прийшло до демократичних змін. У Болівії недавно відбувся черговий військовий переворот. Не кращий стан з демократією в Ель Сальвадорі, де недавно вбито чотири місіонерки. Правда, після 12-ти років військової диктатури в Перу в липні ц. р. до влади прийшов

ТЕНІСОВІ ЗМАГАННЯ НА СОЮЗІВЦІ

Кергонксон, Н.Й. — В днях 4 і 5-го липня ц.р. на кортах Оселі УНСоюзу Союзівки відбуватимуться тенісові змагання за першість УСЦАК-у-Схід 1981 в групі чоловіків, сеньйорів, жінок, юнаків і юначок. Змагання будуть вестися за перехідну чашу (сеньйорів) в пам'ять д-ра Володимира Ленця та нагороди УСК-у. Провід змагань спочиватиме в руках: Романа Ракочого, Ярослава Рубля, Юрія Савчака та Зенона Снилика.

ПРЕЗЕНТАЦІЯ, БЕНКЕТ І БАЛЬ МАТУРАНТІВ

Бриджпорт, Па. — Заходами Батьківського Комітету „Рідної Школи" відбудеться в суботу, 13-го червня ц.р., в авдиторії парафії свв. Петра і Павла в Бриджпорті, Па., презентація, бенкет і баль матурантів „Рідної Школи". Початок бенкету год. 7:30, забави з танцями год. 9-та вечора; грає оркестра „Водограй"; вступи: на бенкет 15 від дорослих, 10 від молоді; на баль 5 долярів; вечірній одяд обов'язковий.

З пером...

(Продовження зі стор. 2)

виборний президент, але стан в країні від того не покращав. Лишається ще Мехіко, де ще якось жевріє демократія, але, мабуть, також „до пори - до часу". У зв'язку з катастрофальним приростом населення (а це стосується майже всіх країн Латинської Америки) в Мехіко таким самим темпом зростає безробіття і нужда. Користуючись із „слабости" колишнього президента Картера та його демократичних попередників, багатьом мехіканцям щастить пробиратися до ЗСА, але сьогодні ледве чи і це можливе.

Чи диктаторські режими є розв'язкою проблеми?

Далеко не завжди. Біда в тому, що диктатори, дірвавшись до влади, як правило, думають передовсім про свою власну шкуру а не про народ, в ім'я чи заради якого вони нібито робили в країнах перевороти і приходили до влади. Про це свідчать такі незаперечні факти. Коли 1955 року прогнано з Арґентини Перона, він, кажуть, вже мав за кордоном на своєму конті щонайменше 20 мільйонів долярів. Трохи менше, приблизно 10 мільйонів, вивіз із собою диктатор Куби Батіста, коли довелося йому тікати за кордон в 1959 році. На жаль, преса не подає скільки „мільйонів" за 20 років свого панування у Кубі „заощадив" чи „заробив" Фідель Кастро, а він напевно їх вже має не менше Батісти. Всім відомо, до якого стану країну довела династія Сомози в Нікараґуа, яка за 60 років свого панування загарбала в свої лапи майже третину всього багатства країни.

Або такий характеристичний приклад. Як подає газета „Буенос Айрес Геральд" в числі за 17-го листопада ц. р., за 26 років своєї влади в Параґваї вищезгаданий президент Альфред Стреснер із своєю родиною вже „доробився" маєтку вартістю на 600 мільйонів долярів!. І то в такій відносно бідній країні, яка має всього три мільйони населення. Воістину людська захланність не має меж...

На закінчення не можу не згадати двох випадків, які мені завжди пригадуються. Вийшовши з готелю Каріллько, та йдучи авеню Ніколяс де Пієрола в Лімі, ми завжди бачили одну жінку, яка з простягненою рукою сиділа на тротуарі і просила милостиню. Із собою ця жінка мала троє дітей — двоє сиділо по боках, а третя, може кількамісячна, дитина сиділа в цієї жінки в якомусь мішку за плечима і майже ввесь час плакала. Дивлячись на ці три істоти, мимохіть виникали три питання. Поперше, де батько цих дітей і чоловік цієї жінки? Чому влада не змусить його платити за утримання своїх дітей? Подруге, якщо батька немає, то чому уряд не забезпечить цю жінку в такій мірі аби вона не мусіла кожного дня висиджувати з маленькими дітьми на вулиці і випр пувати милостині. І, нарешті, якщо ця жінка має певне забезпечення, але виходить на вулицю аби „підробити екстра" (а серед жебраків є і такі!), то чому уряд не змусить її піти додому щоб не мучити дітей.

Як бачимо, в кожному випадку є уряд і тільки уряд.

І ще один незабутній момент. Повертаючись із Ліми (Перу) додому, ми чекали на літак, що мав відлетіти десь поза першу годину після півночі. І ось, у цій же пізній порі, до нашої почекальні входить хлопчина — років вісім, дев'ять віком і пропонує почистити черевики... Дитина, яка в той час повинна спати в ліжку глибоким і солодким сном, змушена в такій неймовірно пізній порі скитатися на летовищі, вдихуючи своїми молоденькими легенями порохи чиїхсь черевиків чи чобіт, щоб заробити на прожиток. Де ж батьки цієї дитини? Де уряд?

І прийшло тоді мені на думку: які ж разючі контрасти у цій країні — розкіш, багатство і крайня розпачлива нужда...

В'ЄТНАМСЬКА ЗБРОЙНА ІНВАЗІЯ на Камбоджу й постійна присутність у Камбоджі великої окупаційної в'єтнамської армії викликує щораз глибші комплікації та обурення не лише в Азії, але й у світі. Зростає незадоволення з того також у самому В'єтнамі. Останнім часом стає щораз більше очевидним, що в'єтнамські військові частини поневолюють Камбоджу з доручення Москви, яка їх оплачує й забезпечує зброєю. В останньому часі Москва почала безпосередньо вникати в справи Камбоджі.

ДЕПАРТАМЕНТИ сільського господарства і здоров'я та громадської обслуги встановили висоту сум, на підставі яких можна буде отримати купони на харчі по дуже низьких цінах. В інформації говориться, що особи, прихід яких не перевищуватиме 360 долярів на місяць зможуть набути харчові купони. Для родини з двох осіб сума встановлена на 475 долярів, а для родини з трьох осіб — на 590 долярів на місяць.

Перспективи...

(Продовження зі стор. 2)

лені Москвою нації підносять голову і наполегливо ставлять спротив у різних формах русифікації і національному гнітові. Чи Москва зможе ще довший час стримувати незадоволення, якщо не відвертий спротив серед різних народів Совєтського Союзу?

На другому пляні треба поставити майже катастрофальний стан совєтської господарки. Різні чужоземні кореспонденти згідно стверджують, що лише у великих містах сяк-так утримується постачання людности товарами першої потреби, не виключаючи харчів, хоч і в цих містах не бракує величезних черг перед крамницями. Але вже на яких 30 кілометрів від Москви населення перебуває на межі голоду. Не дармо „сам" Брежнєв у своїй промові на останньому з'їзді Компартії, вихваляючи добродійства совєтського режиму, весь час підкреслював недостачі майже у всіх ділянках продукції. Це явище настільки загрозливе для режиму, що воно існує не лише серед населення неросійських республік СССР, але і серед самих росіян. Що буде робити Москва, якщо „голодні бунти" почнуться і серед самих росіян?

Третьою загрозливою для режиму річчю є ідеологічне банкрутство комунізму. В нього ніхто не вірить, особливо серед молоді, також російської. Чи вистачить російського шовінізму й традиційного імперіялістичного наставлення, щоб на довшу мету стримати навіть російську молодь від неґативного наставлення до комуністичних божків?

І врешті треба згадати про соціяльну нерівність у СССР. „Влада робітників і селян". У цю байку вже ніхто не вірить. „Нові царі" і „нова кляса" в СССР живе в більших чи менших „розкошах", а робітник чи колгоспник клепає свою біду, як за царських часів.

Оці всі неґативні сторони режиму можуть дуже швидко довести до того, що революційні вибухи почнуть множитися на всьому просторі СССР і, в кінцевому результаті, вможливлять загальний революційний вибух. Коли? Може вже досить швидко. А тоді ті, які сьогодні вірять у можливість революції в СССР, скажуть, що вони мають і мали рацію. Ну, що — чи від цього будуть незадоволені прихильники еволюційних і довгих процесів? Головне, щоб імперія прийшла до свого упадку. Що ще не означатиме, що відразу будуть розв'язані і всі національні питання в нинішньому СССР. Тоді лише настане можливість відновити і закріпити самостійну і соборну українську державу, як це було за часів Української Народної Республіки. В цьому велику ролю можуть відограти і закордонні українці, якщо у той момент візьмуться одностайно до праці.

ЗБІРКА НА БАБИН ЯР ПАРК

ЛИСТА ч. 2

МЕШКАНЦІ ДЕНВЕРУ ТА ОКОЛИЦІ

По 500.00 дол. — Олександер і Анастасія Беймук, Родина Желем, Родина Малькут.
300.00 дол. — Віра і Микола Орлів.
250.00 дол. — Молода Громада.
225.00 дол. — Марвин Канський.
147.10 дол. — Бенкет на Бабин Яр Парк.
По 100.00 дол. — Богдан і Татьяна Винар, Роджер Горошко з родиною, Ярослав і Марія Зазуленич, Кирило Зенько, Орест Колтунюк, Зенон Коритко, Роберт Корбер з дружиною, Іван і Софія Костюк, Корнелій Крупський, Петро і Віра Махіна, Люба і Роман Пиріг, Пласт — Відділ Денвер.
По 50.00 дол. — о. Павло Бабяк, Валентина Бартел, Роман Василина, Іван і Марія Вензівські, Марія Галун-Блок, Софія Галун, Володимир Горчаківський, Михайло Григоришин, Ганна і Микола Зенюк, Василь Левусь, Володимир Махобей, Евген Петрівський, Олександер Решетник, д-р М. Рущицький.
35.00 дол. — Іван Омельченко.
По 30.00 дол. — Лев Биковський, Кирило Левченко, Віктор Теркун.
По 25.00 дол. — Евген Галущак, Наталія Ґерґель, Іван Івахів, Лев Клеопов, Петро Лунь, В. Майгутяк, І. Х. Роджерс, Михайло Тихонюк, Петро Химич.
По 20.00 дол. — Пантелеймон Клименко, Іван Котик, о. Павло Смаль (всього 50), Ждана Федущак.
По 15.00 дол. — Евгенія Клеопова, Борис Орищин.
По 10.00 дол. — Лідія Глушко, Леся Майстренко, Евгенія Мозгова, Микола Пащенко.

Всього зібрано в Денвері $10.871.10

Хто ще не вислав своєї пожертви, то просимо виписувати чеки на: UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE OF AMERICA, INC., BABYN YAR FUND і висилати на адресу: Ukrainian Congress Committee of America, Inc., Denver Branch, 2279 S. Sable Blvd., Aurora, Colo. 80013

Всім Жертводавцям Комітет Бабин Яр Парк висловлює щиру подяку.

ЗА КОМІТЕТ БАБИН ЯР ПАРК —
Юрій Мошинський (секретар)

З життя громади в Обирн

Так, отже, ідемо до Обирн, Н.Й., на виступ танцювального ансамблю „Воля", що його веде інж. Ярослав Петрик уже п'ятий рік. Давніше працював з цією групою Андрій Цегельський, а ще перед тим Мирон Коваль. Участь беруть діти різного віку й доросла молодь. Кожного шкільного року вони закінчують свою працю прилюдним пописом. Біля 50-70 членів „Волі" поділяються на менші групи, за своїм віком, а інж. Петрик кожного тижня приїжджає з Рочестеру на кілька годин, щоб їх вчити. Праця нелегка, але дуже вдячна, бо діти таки горнуться до танцю, а їхні батьки терпеливо возять своїх малят на проби й дбають про строї та все потрібне.

Інж. Петрик-завзятий танцюрист, він захоплювався українським танком ще змалку, вчився під проводом І.Кужіля, а вдосконалюється постійно на курсах, організованих Ромою Приймою і В.Сулимою.

Батьківський комітет „Волі" очолює подружжя Йоанна і Боб Реґетс, які з виїмковою посвятою кожнорічно дбають про те, щоб виступ вийшов якнайкраще. Вони постарали дуже гарну залю з добрим криловим фортепіяно у приміщенні середньої школи містечка: подбали про видрукування культурних програмок; зробили широку реклями і не без висліду, бо прибула справді численна публіка. Запросили до участи з Рочестеру співачку Мирославу Петрик-Борис, акомпаньяторку Любов Цегельську і кілька старших танцюристів. Світлом фахово завідував Іван Скіц.

Дитячі танці були цікаво уложені в казочку у трьох частинах про хлопчика, який ніяк не міг навчитися танцювати, аж доки не допомогли йому в цьому чародійні чобітки, які подарував йому старий козак-характерник. Тоді він перевищив знанням і зрозумінням усіх своїх ровесників.

Молодь списувалася танцями: „Запорожець", „Гуцулка", „Раківчанка", „Дівоча фантазія", „Гопак" У цьому останньому брали участь теж деякі кращі танцюристи з Рочестеру: У.Кольцьо, І.Костів, Д.Лехновська, І.Притискач, Л.Ривак, О.Спиця, А.Трач.

Мирослава Петрик-Борис брала лекції співу коротко в школі Істмана в Рочестері, а відтак приватно у доброго вчителя Джана Керри. Вона диспонує чистим, сильним і дуже милим голосом, гарно інтерпретує пісні Виступала двічі, виконуючи пісні Д.Луценка-М.Шамо „Києве мій", В.Самійленка-К.Стеценка „Вечірня пісня" І.Франка-А.Кос „Ой, ти, дівчино, з горіха зерня" і народну пісню в обробці Ст.Людкевича „Добрий вечір, дівчино". Публіка прийняла її дуже тепло. Фортепіяновий супровід виконала Любов Цегельська.

Після закінчення програми інж. Петрик прилюдно подякував усім виконавцям і їхнім батькам, а зокрема Реґецам; парохові О.Карлові Меззомо, Сестрам Василіянкам за прихильність і моральну піддержку, а Б. Реґец висловив признання інж. Петрикові і взагалі всім, хто спричинився до успіху вечара.

Дбайливі мами подбали про смачну вечерю для усіх учасників імпрези і гостей, а відтак особи, охочі танцювати, забавлялися при музиці. Отець парох Карло Меззомо розмовляв з молоддю і навіть співав із нею українські пісні, як от стрілецьку „Ой, видно село", чи лемківську „Ой, верше мій, верше" і, як оповідають парохіяни, дбає про чистоту нашого обряду. Дай, Боже, нам якнайбільше таких молодих священиків.

Такий то наш Обирн в стейті Ню Йорк.

Л.Рибак

МОСКВА ЗНОВУ ПОЧИНАЄ війну нервів високого напруження проти Польщі і поляків. Діється це у зв'язку зі З'їздом польських комуністів — Польської З'єднаної Робітничої Партії (ПЗПР) — по-польськи, який починається 14-го липня ц. р. Москва вимагає від поляків, щоб вони знову зійшли повністю на сталінські позиції, як це мало місце на XXVI З'їзді КПСС, а польські комуністи під натиском знизу почали говорити про різні лібералізаційні заходи.

Дипломатичний...

(Продовження зі стор. 2)

зростаючою потугою тоталітарної Росії, триває далі. І політичні, і військові діячі Заходу, йдучи по лінії найменшого опору, можуть вирішити, що Україна — це справді „інтегральна частина Росії" і як таку її треба виелімінували вже в перших годинах самооборонної війни саме ракетно-ядерною зброєю.

Розсудливіші серед тих політиків і стратеґів можуть радити, що їм вистачає знищити російські ракетно-ядерні силоси розташовані поблизу Деражні, Києва і Первомайська... Для українського народу і ця версія не обіцяє великої потіхи, бо навіть ці обмежені удари знищили б дощенту правобережну Україну в трикутнику Київ — Проскурів — Одеса... А донбаський трикутник?...

Реальна тривога

Хто навіть поверхово ознайомлений з дослідами британського Інституту Стратеґічних Студій, той мусить з тривогою дивитися на найближчі роки: Україні та всьому українському народові загрожує смертельна небезпека. Можливо, що тієї небезпеки відхилити неможливо. Але можна зменшити принаймні розміри катастрофи, нищівні наслідки нової війни, яку спричинить аґресорська політика Москви. Треба відмежувати Україну від співвідповідальности за кремлівський злочин проти людства.

На цьому тлі всі наші „великі" суперечки в Канаді, Америці, Великобританії, Франції, Західній Німеччині, Австралії та країнах Латинської Америки бліднуть, як полум'я свічечок при світлі сонця опівдні. Тим часом сьогодні нам треба „сперечатися" з урядами держав нашого поселення за окремішність і право на власне існування українського народу. Сьогодні нам треба творити українську присутність на форумах, де обмірковуються можливі удари і контрудари по живому організмі України. Хто цю присутність творить, той виправдовує своє існування, як людина українського роду.

ЯПОНСЬКИЙ ПРОМИСЛОВЕЦЬ Райочі Сасакава подарував ОН суму 1,25 мільйона долярів. Адміністрація ОН, не повідомляючи ширше про цю справу, розділила гроші між різні газети в світі, щоб вони в заміну це поміщували матеріяли про ОН. Коли ж фонд, подарований японським підприємцем, закінчився, а газети домагалися дальших дотацій, адміністрація ОН звернулася до різних органів з проханням, щоб призначили відповідні фонди. Тоді стало відомим, що ОН платить різним газетам за їхню прихильну поставу. З того виникло порушення й дебати. Виявлено, що ОН давало субсидії тільки газетам у 15 країнах. На якій підставі ці фонди розділювано, — дотепер не устійнено. Бо, наприклад, найбільші дотації дістали одні з найбільших і найбагатших газет у світі: паризький Лє Монд і щоденник Асагі Шімбун з Токіо. Обидві газети дістали по 48 тисяч долярів.

Михайло Мороз...

(Продовження зі стор. 2)

не раз дуже ніжним, іноді маленькою білою плямкою, на тлі безмежного, спокійного пейзажу, видержаного майже в монохромії.

Кожний пейзаж Мороза, це чотири згармонізовані елементи природи: етеру — повітря, часто захмареного, ціпких тіл, побудованих у неповторних формах „руками Творця", плинних тіл чи то спокійних, чи пливучих, чи розбурханих та живучої рослинної природи, що за словами Мороза: „пнеться до неба і світла, мов руки піднесені до молитви".

Часто для підкреслення певної ідеї, чи символіки два різні елементи прибирають неґативні форми другого елементу, як, наприклад, скелі прибирають неґативну форму розбурханих хвиль океану, або дзеркальний рефлекс гір і скель в тихому плесі є обрамований камінням у формі неґативу вершка гір. . тому що природа створила множество кольорів, „чистих, мов ангел в день Воскресіння", які своєю гармонією радують нашу душу, тайну цієї гармонії треба збагнути. І Мороз цю тайну збагнув. Його картини — це мозаїка чистих, насичених кольорів усього спектрум райдуги. часто одна плямка неповторного, на вигляд „чужого" незгармонізованого кольору, уміщена в стратегічній точці композиції, стає ключем розвою гармонії кольорів цілої композиції. А ці гармонії-від срібномрійливих, почерез тріюмфальні, повні життя, до патетичних — понурих. Для осягнення певних ефектів він перекликується кольорами почерез долини, мов пастушки перекликаються сопілками.

Мороз малює пензлями або шпахтлею, і форма, глибина мазка, часто мов плоскорізьба, його напрям і бравура чи плоскість і спокій, це все знаряддя вислову ідеї, настрою чи підкреслення мотиву, зглядно підпорядкування головної ідеї. Картини бачені зблизька — це часто лябірінт кольорових плям — менших чи більших, в найрізнородніших формах, прямих і покручених, які щойно з віддалі зливаються в цілість і набирають форм картини і означеного „рисунку", якщо про рисунок у поточному розумінні тут і говорити можна. В природі немає лінійного рисунку в геометричному розумінні — абстракті, — є лише площі і брили в різних формах і різних кутах нахилення. І Мороз це знає і природу представляє у площах, які компонує у гармонійну цілість. Якщо „тягне лінію", то вона лише служить, як допомога для структуральної розв'язки композиції.

На жаль, закреслений розмір цієї статті не дозволяє на точну аналізу, хоч би однієї картини, а сама назва картини чи її змісту не має для поважної критики ніякого значення.

Іван Заяць

КВІТИ, ЩО НЕ В'ЯНУТЬ

Для вшанування пам'яті

бл. п. Катерини Мисько

на УКРАЇНСЬКУ КАТОЛИЦЬКУ МИТРОПОЛИЧУ СЕМІНАРІЮ зложили:

1,000.00 дол. — д-р І. і М. Інванців.
100.00 дол. — д-р А. і В. Мацюрак.
50.00 дол. — Ю. і Д. Позняк.
По 30.00 дол. — С. і А. Куропась, М. і Ґ. Литвин.
По 25.00 дол. — д-р І. і С. Дачишин, О. і О. Держко, М. і В. Маркевич, д-р П. і Ю. Сидор.
По 20.00 дол. — Е. і І. Доберштайн, Л. і В. Джулинський, Б. і А. Куцан, А. Лапичак, Г. і О. Литвин, А. Рибак, Р. і І. Маркевич, д-р П. і І. Попович.
15.00 дол. — Операційні сестри шпиталю Мек Ніл.
По 10.00 дол. — д-р Р. і А. Дзюбик, д-р О. Фільварків, П. Матійців, О. і Л. Скірник, д-р Б. і О. Ткачук, С. Шустер, В. і А. Вербицький.
5.00 дол. — Й. Ґаджера.

Родина складає всім Жертводавцям щиру подяку.

✝

Ділимося сумною вісткою з Рідними і Приятелями, що 19-го березня 1981 р. в Івано-Франківську, несподівано, відійшла у Вічність

бл. п.

ДАРІЯ ГАЛІБЕЙ-СУВОРА

Покійна відбула довгі роки ув'язнення в таборах Маґадану.

•

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
буде відправлена
в суботу, 6 червня 1981 р., о год. 8:30 ранку
в церкві св. Ів. Хрестителя в Нюарку, Н. Дж.

Брат РОМАН з родиною

✝

У глибокому смутку повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, зокрема б. Жителів міста Городка і його повіту, що дня 19-го травня 1981 р. у Львові, закінчила свою важку туземну мандрівку

наша Незабутня СЕСТРА, БАБУСЯ І ТЕТА

сл. п.

ПЕТРА ПАЛАМАРЧУК

вдова по інженерові Романові (помер у Нітрі, Словаччина), б. діячка Союзу Українок на рідних землях, довголітня каторжниця совєтського концтабору в Казахстані.

Залишила у скорботі дві доні і сестру з родинами у Львові та рідних в ЗСА.

Горем прибиті:

ОМЕЛІЯ ЦЯПКА з мужем МИХАЙЛОМ — сестра
МАКСИМ ПИЗЮР — внук
ОРЕСТ ЦЯПКА з дружиною ЛІДОЮ і дітьми — сестрінок
УЛЯНА ЦЯПКА-ГЛИНСЬКА з мужем БОРИСОМ і дітьми — сестрінниця

•

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА І ПАНАХИДА
буде відслужена у вівторок, 9-го червня 1981 р., о год. 8:30 ранку
в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж.

ІНША НАЗВА ТВОРУ

У „Свободі", ч 88, з дня 12-го травня ц.р., в поясненні до оповідання Олекси Бокая п.з. „Оповідь мертвого", якому признано другу нагороду на Літературно-журналістичному Конкурсі ім. св. п. Михайла Островерхи трапилася помилка. Було надруковано: „Друкуємо оповідання, нагороджене другою нагородою, п.з. „Невпізнанний убивця", а має бути: „Друкуємо оповідання, нагороджене другою нагородою, п.з. „Оповідь мертвого". Авторство оповідання „Невпізнаний убивця" належить Миколі Ковшунові, твір якого нагороджено першою нагородою на цьому Конкурсі.

Українці Чікаго у поклоні Кобзареві

У 120-ту річницю смерти Великого Кобзаря українська громада метрополітального Чікаго величаво та об'єднано поклонилася своєму національному генієві. В суботу, 14-го березня ц.р., понад півтори тисячі українських людей, різного віку, різних політичних поглядів різних обрядів заповнили простору авдиторію Лейн Технікал Скул.

Програму відкрив коротким словом голова іллинойського Відділу УККА, який цю імпрезу організував, д-р Мирослав Харкевич на тлі імпозантного чоловічого хору „Сурма". Ця жертвенна мистецька одиниця стала традиційним центром усіх більших загально-національних імпрез. „Сурма" відспівала під диригентурою д-ра Василя Трухлого та при акомпаньяменті Наді Савин „Заповіт", опрацьований Г. Вірьовкою; „Хор бранців" сольо Я.Головки; „У туркені" М.Лисенка; „Бандуристе, орле сизий", сольо О.Шаруна і Т.Ванджури, та бравурну „Грай, бандуро".

Слово про поета сказав Дмитро Грушецький. Доповідь його була дуже продумана, примінена до сучасних обставин, сягала корінням у минуле та була виголошена бездоганною українською мовою. Наступною дуже зворушливою точкою був виступ Ансамблю Юних Бандуристів ОДУМ-у під мистецьким керівництвом Олекси Пошиваника. Молоді артисти виконали кілька пісень: „Думи мої", „Зійшов місяць" та „Їхав козак за Дунай". Це був дуже успішний дебют нової дитячої мистецької групи.

Наступною точкою була „Катерина" спеціяльно приготована на це свято ансамблем Школи Українського Народного Балету при Осередку СУМ-А ім. Миколи Павлушкова „Водограй"; з хореографом Євгеном Літвіновим. Дуже ефективно вийшло мистецьке читання „Послання" у виконанні Галини Левунь, Юлії Хімяк та Христини Боднарук.

Далі чергувався виступ іншої молодечої одиниці — дитячого хору. „Молода Думка" під диригентурою Марини Ступницької-Скляр, у фортепіяновому супроводі Марти Стадник. Юні артисти виконали: „Зацвіла в долині", „Якби мені черевички", „Зоре моя, вечірняя", деклямацію „Нащо мені женитися" та „Тече вода". Рясні оплески ентузіястичної публіки були найкращою нагородою за дитячий запал до української пісні та за труд батьків.

Програму закінчив виступ мішаного хору „Прометей" при парафії свв. Володимира і Ольги під диригентурою Романа Андрушка та при фортепіяновому супроводі Наді Савин. Хор відспівав „Лічу в неволі", соліст Я.Головко, та поему „Україна" з солістами: М. Костелина, Е.Мерза, В.Зарицький та О. Шарун.

Спільним відспіванням „Ще не вмерла Україна" закінчено цю вдалу імпрезу.

Н.Н.

ГОЛОВА КАНАДСЬКОЇ Нової Демократичної Партії — НДП — лівого угруповання, яке відіграє чималу ролю в житті Канади, Ед Бровдбент відвідав Кубу та мав розмови з Кастром. Предметом тієї розмови була справа Ель Сальвадору. Бровдбент є головою соціял-демократичної делегації до Ель Сальвадору. Світові соціялістичні партії хотять за всяку ціну врятувати опінію і майбутнє сальдорських соціял-демократів, які створили союз з комуністами й разом намагалися вчинити переворот при помочі партизанки. А коли їм це не вдалося, пробують переговорів.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

Листа ч. 19

Самопоміч, Чікаго	$50.00
О. Блонарович, Бутвин	32.00
М. Бадах, Джерзі Сиіті	20.00
М. Курман, Маямі	20.00
Т-во Прихильників УНР та союз земель Соборної України, Ню Йорк	19.00
С. Когут, Амстердам	17.00
П. Форманюк, Лос Анджелес	17.00
Н.Н., Клівленд	13.00
Г. Баран, Торонто	12.00
Г. Галамушка, Детройт	12.00
П. Ґула, Янґставн	12.00
В. Возний, Гемпстед	10.00
І. Заячківська-Гаврилюк Клівленд	10.00
А. Герман, Джерзі Сиіті	10.00
П. Дацко, Мейс Лендінґ	10.00
В. Іванчишин, Бронкс	10.00
П. Сопіло, Юніон	10.00
В. Цегельська, Маямі Біч	10.00
І. Чорний, Саскатун	10.00
Т. Шестак, Пітсбурґ	10.00
Д. Ветвицька, Ню Йорк	8.00
Р. Кайда, Вінніпеґ	7.00
М. Квасюк, Перт Амбой	7.00
В. Матлаґа, Картерет	7.00
В. Яременко, Чула Віста	6.00
А. Зитинський, Фінікс	5.00
В. Кляйнер, Форт Вейн	5.00
В. Ковач, Стретфорд	5.00
Ю. Куфель, Вотерфорд	5.00
С. Максимчук Джерзі Сиіті	5.00
В. Миська, Чікаго	5.00
А.Д. Мосійчук, Паркер	5.00
Я. Оленський, Сомервілл	5.00
П. Пришляк, Ветерсфілд	5.00
М. Феч, Аврора	5.00
М. Филипів, Парма	5.00
Н. Франко, Піттсбурґ	5.00
М. Чучман, Торонто	5.00
Й. Тимечко, Клівленд	4.50
А. Волошин, Парма	4.20
М. Мельник, Айслінґтон	4.00
Н. Співак, Лондон	4.00
П. Фурман, Юніон	4.00
М. Шепет, Северна Парк	4.00
В.М. Шкамбара Едмонтон	4.00
І. Думич	3.25
М. Бавус, Рочестер	3.00
С. Зачко, Норт Гейвен	3.00
Л. Зиман, Джерзі Сиіті	3.00
В. Каліцінський Рочестер	3.00
С. Олесницька, Ірвінґтон	3.00
П. Струз, Роксбурі	3.00
Ю. Татунчак, Філядельфія	3.00
М. Терлецький, Воррен	3.00
А. Хомяк, Де Плейнс	3.00
Г. Когун, Голівуд	2.50
Ю. Кокорудз, Вілловбрук	2.50
Г. Бурбан, Кінґвуд	2.20
В. Дембич, Вінніпеґ	2.20
П. Дмитренко, Сонома	2.20
Г. Когут, Н. Голли	2.20
С. Теслюк, Філядельфія	2.20
В. Бойко, Джерзі Сиіті	2.00
В. Винницький, Філядельфія	2.00
Т. Войтів, Едмонтон	2.00
Л. Волянська, Едмонтон	2.00
М. Гарасовська, Вашінґтон	2.00
С. Гасяк, Ст. Джозеф	2.00
Я. Головач, Ейлмер	2.00
М. Головей, Балтимор	2.00
О. Загайкевич, Бедфорд	2.00
Я. Загора, Нюарк	2.00
Г. Зимбалюк, С. Озон Парк	2.00
С. Кецик, Ґловсестер	2.00
В. Кирилів Палатайн	2.00
П. Кіцила, Чікаґо	2.00
О. Кміцікевич, Перу	2.00
Ю. Котляр, Кліфтон	2.00
М. Кунинський Овк Парк	2.00
Б. Кунько, Н. Роялтон	2.00
І Кухаришин, Едмонтон	2.00
К. Кухарчук Варендорф	2.00
М. Левицький Мейплвуд	2.00
Ю. Лесич, Чікаго	2.00
І. Лозинський, Віндсор	2.00
Д. Мацик, Трентон	2.00
П. Миколюк, Ляшін	2.00
М. Москва, Асторія	2.00
С. Пилипишин, Говелл	2.00
П. Пришляк, Джерзі Сиіті	2.00
В. Прокопик, Янґставн	2.00
Ф. Савечка, Гартфорд	2.00
М. Савка, Гемтремк	2.00
М. Сверида, Рочестер	2.00
А. Семчук, Стемфорд	2.00
В. Слузинський, Аліквіппа	2.00
Р. Соболь, Гартфорд	2.00
В. Столярський, Омага	2.00
М. Ханас, Бруклин	2.00
Ю. Штик, Доляр Дезормо	2.00
М. Шпонтак, Ляшін	1.50
Я. Гірняк, Монтреаль	1.00
В. Даровський, Вердун	1.00
А. Молодовець, Торонто	1.00

Винахідник електронного авта д-р А. Задерей

Д-р Андрій Задерей

Савт Бенд, Індіяна (О. С.). — „Якщо Андрій Задерей успішно здійснить свої наміри, то водії авт у недалекому часі перестануть турбуватися політикою на Середньому Сході чи ростом коштів бензини", — пише часопис „Савтс Бенд Трібюн" у статті під назвою „Електронічне авто у будові".

Андрій Задерей прибув до Америки у хвилі повоєнних еміґрантів із Німеччини, де якийсь час працював у інженерній американській військовій фірмі. Родом із наддніпрянського Поділля, він закінчив напередодні війни Київський політехнічний інститут. Переселившись до ЗСА, протягом багатьох років він працював у галузі електрики й електроніки відомих фірм „Маґнавокс", „Френклін Електрік" у стейті Індіяна, робив власні винаходи у покращанні батерій, у дослідах кардіографії та в насназі електричних батерій.

У 1974 році він заснував власну фірму Юнітрон-корпорацію і продукує машину електронного збагачення зернових культур, що підвищує урожай та якість зерна. Зацікавлений цим винаходом уряд президента Реґена запросив винахідника до Білого Дому, де він мав зустріч із секретарем аґрикультури Джаном Блоком. Плянована зустріч із Президентом не відбулася через несподіваний атентат на нього.

Протягом останніх років д-р Андрій Задерей присвячує багато уваги своєму винаходові електронного авта, в якому головною різницею від інших електричних авт є те, що тут буде застосовано вперше електричні мотори змінного струму та компютори, які контролюватимуть працю авта.

Для цієї цілі наш винахідник недавно створив окрему компанію J MJ Електронічний Дослідний Центр у Савт Бенд, Індіяна, на відкритті якої було багато місцевих достойників та друзів українців родини Задерей. Згідно зі згаданою статтею пляни нового авта вже готові і незабаром складатиметься перший прототип цього авта, продукція якого плянується у стейті Оклагома. Українське подружжя Задерей має три сини і доньку — всі з освітою інженерів.

Детройт відзначить Акт з 1941 року

В квітні ц.р. представники Організацій Українського Визвольного Фронту на терені Великого Детройту, обговоривши всесторонньо вагомість проголошення Акту віднови Української Держави 30-го червня 1941 року, рішили створити Ініціятивний Громадський Комітет Українців Великого Детройту для відзначення цієї знаменної події в новішій історії України в 40-річчя цього Акту.

Виходячи із заложення, що Акт віднови Української Держави — логічна сукцесія Державних Актів України з 1918-19 років у Києві-Львові та з 1939 році в Хусті, зібрані представники громадських українських організацій рішили запросити до активної участи в Комітеті всі діючі на терені Великого Детройту українські установи та організації, а до Почесного Комітету — українське духовенство, представників поневолених народів та представників американського наукового і політичного світу.

Відзначення Акту віднови Української Держави призначено на день 12-го липня 1981 року в приміщеннях Українського Культурного Центру у Воррен, Мич.

Ініціятивний Комітет обрано в такому складі: інж. Богдан Федорак — голова, інж. Юрій Юрків, Віра Куций, мґр Мирон Федорів, д-р Володимир Рижий, Євген Терлецький — заступники; Антін Кобилянський, Пилип Сотник, Степан Юрків, мґр Василь Щербій, ред. Петро Рогатинський, Мартин Новаківський, Дмитро Івасишин, Мирослава Ласовська-Крук, Григорій Гарбак, Ліляна Югас, Євген Пліхота, Марко Федорак, Микола Воскрес, Григорій Озарків, мґр Нестор Щербій, Іван Терлецький, д-р Богдан Крук, Микола Кавка, Теодор Тимочко — члени.

ТЕАТРАЛЬНИЙ АНСАМБЛЬ З ЧІКАҐО ВИСТУПИВ У ВІННІПЕЗІ

Вінніпеґ, Канада. — Театральний ансамбль „Тяжко на еміґрації" з Чікаґо виступив 9-го травня ц.р. у Вінніпезькій Мистецькій Ґалерії з „Ревією КУКУ", перетворивши свій виступ у вечір гумору і сатири. Ансамбль складається з 14-ох членів під керівництвом Мирона Куляса. Місцеві чинники звернули увагу на того рода ансамбль, бо українські громади відчувають брак сатиричних виступів і відносно мало громад на терені Канади і ЗСА організують того роду мистецькі одиниці.